

NHÂN GIỐNG CÂY GÁC (*MOMORDICA COCHINCHINENSIS* (LOUR.) SPRENG.) BẰNG KỸ THUẬT NUÔI CÂY MÔ

Lê Văn Hòa, Nguyễn Văn Áy, Nguyễn Thị Kim Chung,
Nguyễn Thị Phương Dung, và Trang Ngọc Diệp¹

ABSTRACT

'Gac' (*Momordica cochinchinensis* (Lour.) Spreng.) is not only high valuable fruits but also noble medicinal herbs because of it's containing much β -carotene, lycopene, zeaxanthin, β -cryptoxanthin. Micropropagation approaches have been applied for many crop plants. The technique could supply a rapid proliferation of large scale of new shoots with high quality. Present investigation was conducted to aim at determining an appropriate procedure for micropropagation of 'Gac' tree with the highest multiplicative rate and reduced cost of seedlings. The experiments was carried out in the lab of Plant Tissue Culture, College of Agriculture and Applied Biology, Can Tho university, from January to December 2006. The results showed that: (1) A basic MS medium supplemented with 100 ml/l coconut milk, 7,5 g/l agar, 25 g/l sucrose and 0,2 mg/l BA+0,02 mg/l IBA yielded the best proliferating rate; (2) A basic MS medium supplemented with 100 ml/l coconut milk, 7,5 g/l agar, 25 g/l sucrose, 0,2 mg/l NAA and 2 g/l charcoal was suitable for rooting stage in vitro; (3) Using rice husk-ash mixture covered with plastic could reach the highest survival for initial acclimatization.

Keywords: 'Gac' tree, tissue culture, micropropagation, BA, IBA, NAA

Title: Propagation of 'Gac' (*Momordica cochinchinensis* (Lour.) Spreng.) Tree by Tissue Culture Technique

TÓM TẮT

Trái Gác (*Momordica cochinchinensis* (Lour.) Spreng.) không những được sử dụng làm nguồn thực phẩm có giá trị dinh dưỡng cao mà còn là nguồn dược liệu quý do trái chứa nhiều β -carotene, lycopene, zeaxanthin, β -cryptoxanthin. Phương pháp nhân giống vô tính in vitro (vi nhân giống) có thể cho hệ số nhân giống cao, các cây con sinh trưởng và phát triển đồng đều, sạch bệnh và số lượng cây con lớn trong thời gian ngắn. Do đó, đề tài được thực hiện nhằm tìm ra qui trình vi nhân giống gác hoàn chỉnh, đạt hệ số nhân giống cao, hạ giá thành sản xuất cây con giống. Thí nghiệm được tiến hành tại phòng Nuôi cấy mô, khoa Nông nghiệp và Sinh học Ứng dụng, trường Đại học Cần Thơ từ 1-12/2006. Kết quả cho thấy: (1) Môi trường thích hợp cho sự nhân chồi gác in vitro là môi trường cơ bản MS có bổ sung 100 ml/l nước dừa, 7,5 g/l agar, 25 g/l đường, 0,2 mg/l BA và 0,02 mg/l IBA cho hiệu quả cao nhất; (2) Sử dụng môi trường cơ bản MS có bổ sung 100 ml/l nước dừa, 7,5 g/l agar, 25 g/l đường, 0,2 mg/l NAA và 2 g/l than hoạt tính thích hợp cho sự tạo rễ chồi gác in vitro; (3) Sử dụng môi trường chất nền là tro trấu có phủ màng nylon thích hợp cho bước đầu thuần dưỡng cây gác ex vitro.

Từ khóa: Cây gác, nuôi cấy mô, vi nhân giống, BA, IBA, NAA

¹ Khoa Nông nghiệp và Sinh học Ứng dụng, Trường Đại học Cần Thơ